

Het volgende overleveringsverhaal over Aaltje Hoeijenbos is samengesteld door **Matthijs Graafland uit Sneek**. Matthijs heeft dit verhaal voor zijn neven en nichten gemaakt en ter publicatie aan auteur ter beschikking gesteld (januari 2022)

In de **kwartierstaat** kun je al opeenvolgende generaties bekijken.

Verder bijgevoegd een **verwantschapnotatie** van auteur van de website 'Brams' eigen beleving', pagina 'Familie Hoeijenbos' Alle personen kun je weer in de kwartierstaat terugvinden.

Opoe Hoeijenbos (1870-1948)*

Aaltje Hoeijenbos was onze overgrootmoeder. Ze was de moeder van oma Johanna van den Berg. Vele jaren heeft ze bij haar dochter Johanna en schoonzoon Matthijs ingewoond. In een kleine dijkwoning. Met een in de loop der jaren gestage gezinsuitbreiding moet dat niet altijd even gemakkelijk geweest zijn voor Johanna en Matthijs. Heel wat privacy werd ingeleverd. Natuurlijk, het waren andere tijden. De gevoelde plicht van kinderen met betrekking tot hun ouders werd nageleefd. Trouwens, veel andere mogelijkheden waren er niet, want bejaardenhuizen en verzorgingshuizen bestonden in die tijd niet. En laten we vooral Aaltje Hoeijenbos niet alleen typeren als een 'last', want ook zij was in de loop van haar leven dochter, moeder (aanvankelijk ongehuwd), echtgenote en oma. Voordat ze ging inwonen bij Johanna en Matthijs heeft ze bepaald geen makkelijk leven gehad. Ik heb haar niet gekend, maar ik schrijf dit portretje met genegenheid: overgrootmoeder Aaltje Hoeijenbos hoort er helemaal bij!

Aaltje Hoeijenbos werd op 15 oktober 1870 geboren in Meerkerk. Haar ouders waren Jan Hoeijenbos, van beroep metselaar, en Johanna den Haas. Johanna was Jans tweede vrouw. Na de dood van zijn eerste vrouw, Maria Vogel, trouwde hij met haar. Ze kregen vier kinderen: Aaltje was de oudste en na een Willem en Johanna werd er nog een Klazina geboren. (Onze

tante Ina is naar haar vernoemd.) Toen Aaltje 21 jaar oud was, overleed haar moeder op 60-jarige leeftijd. De vier kinderen woonden nog thuis.

Vader Jan Hoeijenbos besloot enige tijd later met zijn vier kinderen naar Ammerstol te verhuizen. Daar woonde een dochter uit zijn eerste huwelijk, Anna Helena (Antje), die getrouwd was met Jacobus ten Hennepe, van beroep bakker. Het moederloze gezin, met vier nog thuiswonende kinderen, kon wel wat ondersteuning gebruiken lijkt mij de meest voor de hand liggende reden voor de verhuizing naar Ammerstol.

Op een dag bleek de ongetrouwde Aaltje, inmiddels 28 jaar oud, zwanger te zijn. Op 21 februari 1899 beviel ze van een meisje. Het kind kreeg de naam Johanna. Volgens de geboorteakte is er geen vader bekend. De huisarts heeft haar aangegeven op het gemeentehuis. Onze oma is dus geboren als een buitenechtelijk kind. Vader onbekend? Volgens mondelinge overlevering, schriftelijk bewijs ontbreekt, was Jacobus ten Hennepe, de zwager van Aaltje, de vader. Als dit waar is beperkte deze bakker zich niet tot witbrood, maar bakte hij ze ook bruin...

Wat een moeilijke tijd moet dit voor Aaltje geweest zijn: ongehuwde moeder, haar broer Willem, nog maar 26 jaar oud, overleed drie maanden nadat ze bevallen was van Johanna. Haar vader stierf het jaar daarna, 69 jaar mocht hij worden.

Hoe pak je dan je leven op?

Aaltje ging werken, waarschijnlijk in het huishouden van Johannes Pieter van den Berg, daggelder te Streefkerk en zijn moeder Kaatje. Ook is het waarschijnlijk dat de kleine Johanna mede opgevoed is door deze Kaatje.

Toen Johanna zes jaar oud was, trouwde Aaltje met deze Johannes Pieter van den Berg. Johannes Pieter nam Johanna aan als zijn eigen kind. Vanaf dat moment ging zij door het leven als Johanna van den Berg.

Onderstaande foto van oma **Johanna van den Berg** (1899-1990) moet rond deze tijd gemaakt zijn. Tante Ina vertelde me dat het jurkje gemaakt is van een kussensloop.

Het huwelijk duurde nog geen acht jaar. Johannes Pieter van den Berg stierf in 1913. Johanna was toen veertien jaar. Aaltje Hoeijenbos werd daarna huishoudster bij een weduwnaar, boer de Groot, in Bleskensgraaf. De verstandhouding tussen die twee moet goed geweest zijn, want toen deze boer stierf had hij bepaald dat Aaltje tot haar dood op de boerderij mocht blijven wonen. Ook ontving ze van haar werkgever een lijfrente van negen gulden in de week; een voor die tijd mooi bedrag.

De kinderen van deze boer, zo luidt de overlevering, konden niet accepteren dat Aaltje en Johanna in 'hun' huis mochten wonen. Ze zijn min of meer weggetreiterd.

Johanna was inmiddels een jonge vrouw van 20 jaar. Ze had een man ontmoet, Matthijs Schoonderwoerd, met wie ze op 14 mei 1919 in het huwelijk trad. Het jonge paar ging in Streefkerk wonen. Aaltje Hoeijenbos ging inwonen bij haar pasgetrouwde dochter en schoonzoon. Dit zou tot 1948, dus bijna dertig jaar (!), duren.

Matthijs Schoonderwoerd (1898-1980)

Dat betekent dat onze vaders en moeders hun gehele kindertijd in een ouderlijk huis woonden, waar ook hun oma woonde. Dat betekent dat opa en oma Schoonderwoerd het met een kritisch toezichthoudster in huishouden en opvoeding moesten doen. Dat moet wel eens lastig geweest zijn, zachtjes uitgedrukt. Tante Jo vertelde aan haar dochters: *Er waren drie slaapvertrekken in het huis. Opa en oma sliepen in een opkamertje vlak naast de kamer. Opoë sliep in de voorslaapkamer, samen met twee andere kinderen. De rest van de kinderen sliep op zolder.*

Opoë had wat geld en het inkomen van opa Matthijs was niet groot, zeker in de crisisjaren van de vorige eeuw niet. Het geld dat opoë bijdroeg was dus meer dan welkom, maar het zorgde ook voor een zekere afhankelijkheid die voor opa en oma ongemakkelijk moet zijn geweest.

Het geloof speelde voor opa, en later ook voor oma, een grote rol. Opoë Hoeijenbos moest er niet veel van hebben. Toen opa het in de kerk niet meer kon vinden, werd er voortaan thuis een preek gelezen. Opoë stond niet toe dat dit preeklezen in 'haar' verwarmde kamer plaatsvond. Noodgedwongen werd er dan uitgeweken naar de onverwarmde voorkamer, het

onderhuis of de keuken. Tante Jo vertelde dat ze in de koude maanden een voorkeur had voor de preken van Wulfert Floor, want die waren kort. Daarna kon je tenminste weer naar de warme kamer!

Opoë was geabonneerd op het Rotterdamsch Nieuwsblad, een krant van vrijzinnige signatuur. Het moet opa een zeker genoeg gegeven hebben die krant na lezing te verscheuren, om het door het hele gezin te laten gebruiken als wc-papier. Riooljournalistiek avant la lettre...

Op enig moment kregen de kinderen een fiets. Dat was voor opoë net iets te modern. Ze verzuchtte: *Jelui gaan nog eens met de fiets naar de plé!*

Als het 's winters koud was sliep tante Marrie bij opoë om haar warm te houden. Marrie werd verkozen omdat ze zo goed stil kon liggen.

Formeel gesproken was opoë een *opoë Van den Berg*. Zo werd ze niet genoemd; het was *opoë Hoeijenbos*, naar haar eigen naam dus. Was dat haar eigen keuze? Was dat omdat mannen in haar leven of een kwalijke rol (Jacobus ten Hennepe), of een betrekkelijk korte rol (Johannes Pieter van den Berg) hebben gespeeld? Tante Jo vertelde haar dochters wel dat opoë een *mannenhaatster* was.

In 1948 overleed Aaltje Hoeijenbos, 77 jaar oud. Veel van ons waren haar misschien al vergeten. Met dit geschreven portretje heb ik haar weer aan ons geheugen toegevoegd.

~~~~~

Kwartierstaat van Matthijs GRAAFLAND

Generatie 1 (proband)

1 Matthijs GRAAFLAND. (De schrijver van overleveringsverhaal)

Generatie 2 (ouders)

2 GRAAFLAND.

Hij begon een relatie met

3 Johanna (Jo) SCHOONDERWOERD.

Generatie 3 (grootouders)

6 Matthijs (Thijs) SCHOONDERWOERD, geboren op 14-08-1898 in Streefkerk. Thijs is overleden op 07-01-1980, 81 jaar oud. Hij is begraven in Bergambacht.

Hij trouwde, 20 jaar oud, op 14-05-1919 in Bleskensgraaf en Hofwegen met de 20-jarige

7 Johanna van den BERG, geboren op 21-02-1899 in Ammerstol. Johanna is overleden op 22-04-1990, 91 jaar oud.

Generatie 4 (overgrootouders)

14 Johannes Pieter van den BERG, geboren op 14-11-1865 in Streefkerk. Johannes is overleden op 14-03-1913 in Streefkerk, 47 jaar oud.

Hij trouwde, 39 jaar oud, op 23-02-1905 in Ammerstol met de 34-jarige

15 Aaltje HOEIJENBOS, geboren op 15-10-1870 in Meerkerk. Aaltje is overleden op 08-07-1948 in Streefkerk, 77 jaar oud. (De overgrootmoeder van **1 Matthijs GRAAFLAND**).

Generatie 5 (betovergrootouders)

28 Johannes BERG.

Hij is de biologische vader van het kind van

29 Kaatje OUDENAARDEN.

30 Jan HOEIJENBOS, geboren op 04-03-1831 in Meerkerk. Jan is overleden op 16-06-1900 in Ammerstol, 69 jaar oud. Jan is weduwnaar van Maria VOGEL (1836-1862), met wie hij trouwde (1), 27 jaar oud, op 19-11-1858 in Meerkerk.

Hij trouwde (2), 38 jaar oud, op 05-05-1869 in Meerkerk met de 37-jarige

31 Johanna de HAAS, geboren op 11-12-1831 in Lexmond. Johanna is overleden op 15-12-1891 in Meerkerk, 60 jaar oud.

Generatie 6 (oudouders)

60 Willem Klaaszn HOEIJENBOS, geboren op 19-10-1794 in Meerkerk. Hij is gedoopt op 26-10-1794. Willem is overleden op 02-02-1864 in Meerkerk, 69 jaar oud.

Hij trouwde, 22 jaar oud, op 10-08-1817 in Hoornaar met de 26-jarige

61 Anna Helena DONKERSLOOT, geboren op 22-02-1791 in Hoornaar. Anna is overleden op 02-07-1855 in Meerkerk, 64 jaar oud.

63 Aaltje de HAAS.

Generatie 7 (oudgrootouders)

120 Klaas Janszn HOEIJENBOS. Hij is gedoopt op 25-09-1763 in Nieuwpoort. Klaas is overleden op 21-09-1838 in Meerkerk, 74 jaar oud.

Hij trouwde, ongeveer 30 jaar oud, omstreeks 1793 in Meerkerk met de ongeveer 32-jarige

121 Maria Willemsdr BURGGRAAF. Zij is gedoopt op 14-06-1761 in Meerkerk. Maria is overleden op 20-10-1831 in Meerkerk, 70 jaar oud.

122 Klaas DONKERSLOOT.

Hij is de biologische vader van het kind van

123 Jenneke PLAT.

Generatie 8 (oudovergrootouders)

240 Jan Hendrikszn HOEIJENBOS. Hij is gedoopt op 10-02-1737 in Nieuwpoort. Jan is overleden op 04-03-1814 in Nieuwpoort, 77 jaar oud. Jan trouwde (2), 42 of 43 jaar oud, in 1780 met Annigje (Anna) KAARSMAKER (1739-1815), 40 of 41 jaar oud.

Hij trouwde (1), 23 jaar oud, op 20-09-1760 in Nieuwpoort met de 25-jarige

241 Elisabeth Claes (Lijsbeth) de MAN. Zij is gedoopt op 04-09-1735 in Nieuwpoort. Lijsbeth is overleden op 04-03-1814, 78 jaar oud.

Generatie 9 (oudbetovergrootouders) (koppeling)

480 Hendrik Jansz OEJENBOSCH, geboren in Nieuwpoort. Hij is gedoopt op 21-12-1710 in Nieuwpoort. Hendrik is overleden omstreeks 1785, ongeveer 75 jaar oud. Hendrik is weduwnaar van Willempje Ariens JONKERS (geb. 1711), met wie hij trouwde (1), 22 jaar oud, op 04-12-1733 in Nieuwpoort. Hij trouwde (2), 25 jaar oud, op 13-04-1736 in Nieuwpoort met de 22-jarige **481 Aantje Philipsdr (Antsie) WILTSCHEUT**. Zij is gedoopt op 23-07-1713 in Nieuwpoort. Antsie is overleden op 02-10-1787, 74 jaar oud.

482 Claes Ariensz de MAN.

Hij begon een relatie met

483 Johanna Lambrechts BERNOUW.

Generatie 10 (stamouders)

960 Jan Hendriksz HOEJENBOS. Hij is gedoopt op 08-11-1691 in Nieuwpoort.

Hij trouwde, 18 jaar oud, op 02-02-1710 in Nieuwpoort met de ongeveer 20-jarige

961 Jannigje Wiggersdr de VOS, geboren omstreeks 1690 in Schoonhoven. Jannigje is overleden op 19-09-1734, ongeveer 44 jaar oud.

962 Philipus Pietersz WILTSCHEUT, geboren omstreeks 1673 in Nieuwpoort. Philipus trouwde (1), ongeveer 24 jaar oud, op 14-02-1697 in Nieuwpoort met Annigje Gerrits LEKKERLAND.

Hij trouwde (2), ongeveer 40 jaar oud, op 30-04-1713 in Nieuwpoort met de 39-jarige

963 Jannigje Willemsdr ABEEL. Zij is gedoopt op 04-04-1674 in Groot Ammers.

Generatie 11 (stamgrootouders)

1920 Hendrick Janszn OEJENBOSCH. Hij is gedoopt op 09-11-1651 in Nieuwpoort.

Hendrick is overleden op 13-04-1736 in Nieuwpoort, 84 jaar oud.

Hij trouwde, 31 jaar oud, op 26-12-1682 in Nieuwpoort met de 26-jarige Marrigje Ariensdr OSSEKAMP VAN DER STOK. Hendrick en Marrigje gingen op 04-12-1682 in Nieuwpoort in ondertrouw.

1921 Marrigje Ariensdr OSSEKAMP VAN DER STOK. Zij is gedoopt op 26-03-1656 in Nieuwpoort. Marrigje is overleden na 1720, minstens 64 jaar oud.

1924 Pieter WILTSCHEUT, geboren omstreeks 1630.

1926 Willem Theunisz van ABEEL. Hij is gedoopt op 29-10-1645 in Willige Langerak. Willem trouwde (2), 36 jaar oud, op 09-11-1681 in Nieuwpoort met Lijsbeth Pietersd van der GRAAF (geb. ±1660), ongeveer 21 jaar oud.

Hij trouwde (1), 27 jaar oud, op 07-05-1673 in Groot Ammers met de ongeveer 23-jarige

1927 Aagje Meesdr?, geboren omstreeks 1650.

Generatie 12 (stamovergrootouders)

3840 Jan Hendrickzn OEJENBOS, geboren omstreeks 1617 in Westerhoven. Jan is overleden omstreeks 1690, ongeveer 73 jaar oud.

Hij trouwde, ongeveer 26 jaar oud, op 05-07-1643 in Nieuwpoort met de ongeveer 18-jarige Janneke Teunisdr van ABEEL. Jan en Janneke gingen in Schoonhoven in ondertrouw.

3841 Janneke Teunisdr van ABEEL, geboren omstreeks 1625 in Schoonhoofsche veer van Ammers. Janneke is overleden op 23-05-1728, ongeveer 103 jaar oud.

3842 Cornelisz Arien van der STOK.

Hij trouwde op 10-12-1654 in Nieuwpoort met de ongeveer 20-jarige

3843 Aerken Cornelisdr OSSEKAMP, geboren omstreeks 1634 in Ameide.

3852 Theunis Willemsz van ABEEL, geboren omstreeks 1620 in Langerak. Hij is gedoopt op 25-05-1654 in Nieuwpoort. Theunis is overleden.
Hij trouwde, ongeveer 25 jaar oud, op 26-01-1645 in Nieuwpoort met de ongeveer 25-jarige

3853 Marringje Cornelisdr CUIJCK, geboren omstreeks 1620 in Ammers Graafland.

Generatie 13 (stambetovergrootouders)

7680 Hendrick Janszn OEJENBOS, geboren omstreeks 1600. Hendrick is overleden.
Hij begon een relatie met
7681 onbekend.

7704 Willem Claasz van ABEEL, geboren omstreeks 1585 in Langerak. Willem is overleden op 07-06-1643 in Langerak, ongeveer 58 jaar oud.

Hij is de biologische vader van kinderen van

7705 Aaltje Theunisdr, geboren in 1579 in Langerak. Aaltje is overleden omstreeks 1648 in Langerak, ongeveer 69 jaar oud.

7706 Cornelis Jans CUIJCK, geboren omstreeks 1590. Cornelis trouwde (2), ongeveer 57 jaar oud, op 05-08-1647 in Nieuwpoort met Meijnsje Ariens.

Hij begon een relatie (1) met

7707 Emmigje.

Generatie 14 (stamoudouders)

15360 Wouti OEDENBOSCH, geboren omstreeks 1340. Wouti is overleden omstreeks 1380, ongeveer 40 jaar oud.

Generatie 15 (stamoudgrootouders)

30720 Pauli OEDENBOSCH. Pauli is overleden.

Generereerd met Aldfaer-versie 10.1 op 14-01-2022 15:40:32 door Bram Hoeijenbos

Verwantschap (totaal- en detailoverzicht)

Proband: Abraham Antonie HOEIJENBOS, 69, geb. 1952 (x1975-1979, x1981, 2k)
Verwante: Aaltje HOEIJENBOS, 77, 1870-1948 (x1905, 1k)
Omschrijving: verwant in 11de graad
Graad: 11 (6 + 5)
Consanguïniteit: 0,0488%

KinCode	Persoon
<i>Primair:</i>	
64.32	Hendrik Jansz OEJENBOSCH, ~±75, ~1710-±1785 (x1733, x1736, 10k)

Kwartier	Persoon	Kwartier	Persoon
64	Hendrik Jansz OEJENBOSCH, ~±75, ~1710-±1785 (x1733, x1736, 10k)	32	Hendrik Jansz OEJENBOSCH, ~±75, ~1710-±1785 (x1733, x1736, 10k)
32	Philippus Hendrikszn OEJENBOSCH, ~54, ~1742-1797 (x1776, 7k)	16	Jan Hendrikszn HOEIJENBOS, ~77, ~1737-1814 (x1760, x1780, 6k)
16	Jacob Cornelis (Philips) OEJENBOSCH, ~84, ~1785-1870 (x1821, 11k)	8	Klaas Janszn HOEIJENBOS, ~74, ~1763-1838 (x±1793, 6k)
8	Nicolaas HOEIJENBOS, 78, 1840-1919 (x1869, 6k)	4	Willem Klaaszn HOEIJENBOS, 69, 1794- 1864 (x1817, 9k)
4	Abraham Antonie HOEIJENBOS, 89, 1875- 1965 (x1900, 11k)	2	Jan HOEIJENBOS, 69, 1831-1900 (x1858, x1869, 5k)
2	Merardus Elize HOEIJENBOS, 86, 1919- 2006 (x1946, 6k)	1	Aaltje HOEIJENBOS, 77, 1870-1948 (x1905, 1k)
1	Abraham Antonie HOEIJENBOS, 69, geb. 1952 (x1975-1979, x1981, 2k)		

De verwantschapnotatie is gebaseerd op het [Knot System](#)
© Knot System 1987 - 2022: Knud Højrup, Denemarken

Gegenereerd met Aldfaer-versie 10.1 14-1-2022 16:48:35 door Bram Hoeijenbos